



MAGYAR MERKUR

1789-dik esztendőben.

A Róm. Csász. és Apost. Kir. Fels. különös engedelmevel.

Szombaton Sz-Mihály-havának 12-dik Napján.

Most utóbb történt és leg-közelebb történendő hadi dolgokról.

Erdély ország. A Csapárnál történt tsatáról, melyről a 69-dik levélben előre jelentés adatott, imhol következik a bővebb tudósítás. — Egy ellenséges tsoport alkalmas időtől fogva Csapárnál szállott táborba, és apró seregeivel nem csak a Vörös Toronyi Paszszust fok izben háborgatta, hanem az Ólt vizének egész bal partját is båtortalanná tette. — Ezen seregnek el-szélyesztésére a Vörös Toronynak kommandánsa a Generális-Strázsamester Bruglak Ur 22-dikán komandót küldött Csapárra. A nép 2 oszlopokban az Ólt vizén általment. Az elsőt, mely 2 Divizio Gyalogságot Orosz és Splényi Regimentjétől, 1 Svadron Toskána Húszárokat és lovas Árnótokat, 150

B B B B

gya-

gyalog Árnótokkal foglalt magában, a Toskána Húszárok Fő Hadnagya *Vilhorfsky* Gróf vezérlette; a mifikát, melly 1 Divizióbul Orosz és Splényi Regementjétől 1 és 1/2 Svadron Toskána Húszárokból áll a Fő Strázsamester *Klajn Ur* vezette. Mind a két oldalon a *Titefti* hegyen egyesülének, mellyen az éjzárán által meg-állapodának. — 23-dikán a Topologivölgynek indultak, a hol éjfélig meg-pihenének. Annakutánna követék útjokat *Suitsig*, a hol virradóig maradtak. — Mihént a hajnal hafadni kezdett, azonnal tehát nagy tsendefséggel *Csapár* felé folytatták útjokat. A Húszároknak egyik szárnya a lovas Árnótokkal jobbra a Topologon által küldeték, a Sztojáni gyalog Árnótok balra a hegynek indittatának, hogy a midön a fő sereg elől támadná-meg az ellenséget, ők egyfzersmind oldalast verjék, hogy a mennyire lehet, nagyobb bajjal kellefsék visszavonni magát. — Hihetőképpen a mi seregeink véletlenül rohantak volna az ellenségre, hogy ha a jobbra küldetett Lovaság ellenséges legellőkre nem akadott volna, a kik azonnal szaladásra adak magokat és az ellenséges táborot fel-lármázzák. Az ellenség, a ki *Osina Bin Basa* Seráfskirnek és *Bostanu Ulu Bin Basának* vezérlete alatt 2000 Törökökből és 300 Poturasokból áll, a kiknek vezérek *Domitru Lámsiu Armás* volt, minden kéfedelem nélkül, a mi sebes lépésekkel közelgető embereinkre kezdett lövöldözni. A Fő Hadnagy *Vilhorfsky* Úr mindazáltal nagy serénységgel az ellenségnek oldalaira üttet, és látván hogy egynehány zászlók hátrálni kezdenek, maga a Lovasággal elől támadja-meg őket. — Rövid ellent-állás után el-hagyak lántzokat és mindenfelől meg-futamodának. A Fő-Hadnagy Ur három fertály órányira kergette őket a Lovasággal a leg-közelebb való erdőig *Kurtye* Ar-

gyis-

gyishoz, a hol meg-állta és egy komandót előre küldte az ellenség ellen, a ki az erdőben megint öfzve-tsoportosodott, és hamar azután 1000 emberekkel a mieinkre ütött. — A Fő Hadnagy Ur, a ki nálánál sokkal számosabb hatalomba belé-nem köthetett, mivel mezfze hátra-hagyta a Gyalogságot, és a lovak is nagyobbára ki-fáradtak vólt, szép renddel megint visszavonta magát a Gyalogsághoz, melly 2 négy szegben állta, mellyek közzé a Lovaságát állitá. — Az ellenség viszont el-foglalá a sántzot; de mihent a mieink zengő musika szóval elő-mozdultanak, nagy fietséggel oda hagyá azt. A Fő Hadnagy Ur ujonnan a fellyebb nevezett erdőig űzte őket, és minekutána az ellenségnek nyomdoka sehol sem találatnék, a Gyalogsághoz visszavoná magát. Az egész ellenséges tábor minden podjáfzfzal, 6 zászlók, egy ágyú 16 vágó marhák, 100 lovak, az egész magazin, kő-lömbféle fegyverek, ruhák és pénzek lettek a győzőké. — Az ellenségből mintegy 200-an maradtak a tsatapiatzán, és 19-en fogattattak-el. Mi el-vesztettünk 2 embert, 1 lovat Toskánából, 1 embert Oroszéból és 1 szabadkedvűt. 8 emberek és 4 lovak sebet kaptak. A Toskánabéli *Maurer* Fel-Hadnagy könnyű tőrét szenvedett a karján. — A Fő Hadnagy ditséri az egész népnek bátor és el-tökélt szívét; kiváltképpen pedig az imént nevezett Fel-Hadnagy, és két köz-Húszárok *Bálint* János és *Bojér* János tettek-ki magokért, kinek egyike a leg-első vala a sántzban, a másika pedig a 3 Törököktől körül fogott *Maurer* Fel-Hadnagyot, a ki hasonlóképpen az elsők közül való vala a sántzban, meg-szabaditá.

Móldva-ország. Kóburg Hertzeg feregénél követendő al-tisztek és köz-legények kaptak emlékeztető leveleket Aug. 1 napján ki-mutatott vitézségekért:

Arany emlékeztető pénzeket 1) *Takáts* Császár Húszár-béli kaplár 2) *Fehér* Barkó Húszárféle Strázsamester, 3) *Ruprekht*, Sröder Gyalogsági Strázsamester. — *Ezüst emlékeztető pénzeket* *Ott*, *Pats*, *Hertel* Pattantyú-fok, *Töke*, *Ujfalu* és *Juhász* köz-legények a Császár Húszárok között, *Balksy* Barkó Húszárbéli Strázsamester, *Réz*, *Dull*, *Sventitzky* és *Harsanyi* a Barkó Húszárokból való Káplárok, *Ráisz*, *Stakas*, *Ketschméthi* és *Török* Barkó Húszárok között való köz-legények, *Farkas* a Székely Gyalogságnak vadászfiziből. Ezeken kívül még 8 legényeknek jutott külömbféle Német Regementekből.

Bánát. Mihálydin 31dikén költ levél a már megírt Klerfé Grófnak győzödelméről bővebb tudósítást ad. — Auguszt. 28dikán nap viradtán egy ellenféreg sereg a Serázkirnek *Juzuf* Bafának és *Isán Gázi Mehmet* Bafának vezérlése alatt jelent meg a *Lászmárcs*. A mi jobb szárnyunkon állanak a vadászok és *Eszterházi Miklósnak* harmadik Batalljona, melly a temető helyről a hegyet fedezte és Terti Regementjét háttal megett tartotta. A temető helyet és a kereszt-árkot 2 Batalljonok *Eszterházi Miklóstul*, foglalták-el. A hegyen a bal szárnyon vadászok és *Ráiszki* Regementje vala, a temető hely megett *Stáin* Regementje és egynehány Divizio Lovások, és a ferdők felé *Durlakh* Regementje. A többi seregek *Mihálydin* túl kézfén állottak. — Egynehány ezer Spáhi a *Lászmárcs*ről alá-fzállották a térségre, hogy meg-tudhassák állásunkat; a mi ágyúzó sántzunkról foganatosan lövöldöztetett reájok. 9 órakor egynehány ezer *Jantsárok* a bokrokkal meg-telt hegyre indítottak, a honnan szüntelen lövöldöztek Gyalogságunkra, hogy az ő állásából ki-űzzék. 10-edfél órakor 5 ágyukat hoztak a térségre, mellyekkel lovasainkra és sántzainkra

de kevés hafzonnal lövöldöztek. A többi ellenséges seregek, a kiket 8 egész 10 ezer emberekre betsültek, a Lászmárén maradtak, és fántzba kezdték magokat venni. Ezen állapotban el-tökéllé magában *Klerfè* Gróf Ur a többi Generálisokkal egyetemben, az ellenségre ütni. E végre 2 ütközetek formálhattak 5 négy-szegekben Eszterházi Miklósnak 1 Batalljona, De Vinz 2 Bat., Stáin 2 Bat. által; 11 Divizio Lovasok mind a két szárnyon oszlopokra valának oszttva és az ágyúk a négy-szegek előtt mentek és a Lovaságtul fedeztettek mind addig, míg közelebb értek az ellenséghez. Minekutánna a Lovaság jobbra és balra el-vált volna, sebes lépésekkel zengő muzika szóval egész 900 lépésnyire mentek az ellenségnek, nem hajtván sok ágyú-lövéseire. Hirtelen meg-szóllamlának a mi ágyúink, melyeket még a hegyekre állított 12 fontosok szekundáltak. Az ellenséges ágyúk csak hamar meg-némítettak, és a Törökök nem alhaták-ki többé rettenetes tüzellésünket; hátat fordítának tehát. Ekkor nekik vágat a Lovaság és közönfégesen szaladásra indítja a Törököket. Az ellenség el-hagyván *Lászmárét* rendetlenül futásra adta magát, el-hagyván 5 ágyút, 32 puskapor-szekereit és fántzoló eszközeit. Az ő hátúlsó serege sokat szenvedett Húzfárjainktól, ámbár olly sebességgel szaladott, hogy nagy bajjal lehetett ötöt útol érni. Ezen a napon egész a *Koránneki* külszig kergették a Húzfárok az ellenséget; a mi 5 Bat. Gyalog népünk és a többi Lovaság egész *Töplitzig* mozdult, a hol az éjtzakát töltötte, — 29diken hajnalban egy sereg Spáhik jövének kémlelés kedvéért; de alig vevék észre, hogy a mieink tovább kezdenek menni, azonnal lietsféggel el-mentek. A *Koránneki* hegyhez jutván, látánk, hogy az ellenség a

Sup-

Suppaneki völgyöt is el-hagyta, és hátra sem tekintvén *Orsova* felé siet. Az Erdödy Húszárok leg-ottan utána küldetének, de már a *Cserna* vizén innen nem érhatték-el őket. A *Cserna* hidján túl öszve-szedé magát egy ellenféges tsoport, és a hidat akará oltalmazni. De nagy hirtelen 2 ágyú és 2 hóbitzok hozattak-elő, mellyeket egy Svadron Húszárok el-rejtve tartottak a Törökök előtt, — mind addig, míg a hidhoz érkeztek vele; egyfzerre jobbra balra nyargalnak a Húszárok, és az ágyú irtóztatóképpen dörögni kezdenek. Semmi sem tartóztatható többé a Spánikat, a kik az *Orsovai* erőtségnek ágyú alá szaladtak; ezen erőtség az által fel-zendülvén 24 fontofokbul lövöldöze a mieinkre, minden haszon nélkül; 19 sájkák is, mellyek *Ó Orsovánál* meg állottak vala, sebességgel az erőtség felé hajóztak, és ágyúból lövöldöztek a mieinkre, hasonló foganattal. A mieink békével le-hordván a hidat, visszsa-tértek feregekhez. A Suppaneki völgyben még imitt amott álló fátorok és egyéb eszközök találtattak. Még az nap' visszsa tértek a feregek *Töplitzre*, és onnét 30-dikán a *Mihálydi* táborba. Az ellenségnek rémulésénél fok gyalogok az *Almási* hegyekbe ugrattattak, a kiknek számát 2000-re vetik-fel, és a kiknek mindenfelé el-vagyon rekesztve az ő útjok. A vadászok és szabad feregbéliek már 600-at öltek-meg közzülök az erdőben. Mostanában 84 rabjaink vagynak, a kik között 1 *Bim-Bafa* és 7 *Tisztek* vagynak; és most is minden órán hozattatnak foglyok az erdőből. A mi veszteségünk 30 hóltakból és 89 sebefedtekből áll; ezek között vagynak *De Vinztől Aikhelburg* és *Nozdrovitzky* Kapitányok, a kik egy széllyel-ment puska-portalyiga által fértettek-meg. Az ellenségnek öszveséges

ges

ges vesztesége 1500 hóltakra mégyen, azokon fellyül, a kik az erdőbéli vadászatban ölettetnek-meg, 5 réz-ágyú, 35 puska-por-szekerek, 9 zászlók és drága fegyverek mind az a préda, mellyet a mieink nyertek. A Hűszárok mindazonáltal olly gazdag zsákmánynak tették szerit, hogy, a mint fel-vetik, mindenik 20 aranyokat kapott pénzben vagy pénzt érő jószágban. — A Fő Vezér *Laudon* Báro azt mondja ezen ütközet felől, hogy a leg-nevezetesebbek közzül való, melly ebben a háboruban a Törökökkel tartott; az ő ítélete szerint közönséges vér-ontásnak kellett volna lennie, hogyha a F. V. H. *Valdek* Hertzeg annyi időt nyerhetett volna, és oldalast támadhatta volna-meg a Törököket. Erre való nézve ezen győzödelem 5-dikén dél után 4 órakor Zimonyban szint' oly nagy hadi pompával innepeltetett, mint a Foksáni győzödelem Aug. 22-dikén.

A *Belgrád* ostromlására rendelt és a Száván az ellenség' földjére által-menendő seregek mind együtt fognak lenni Szerem Vármegyében. Aug. 30-dikán a Fő-Vezér-Hadnagy *Alvintzy* Báró és a' G. S. *Vürtembergi* Hertzeg 2 Német Regementekkel a *Fehjér Templomi* táborbul útnak indultak. — 31-dikén a F. V. H. *Kollredo* Ventzel Gróf és a G. S. *Türkháim* 3 Ném. Regementekkel el-mentek *Fehjér Templomrul*. — 31-dikén a H. S. V. *Kollredo* Jó'sef Gróf és *Ruvroá* Báró, és a G. S. *Thurn* a Rezervo-ágyúkkal kikeltek az imént nevezett táborbul. — Sept. 1. napján követték őket a F. V. H. *Braun* Gróf, a G. S. *Venkháim* és a G. S. *Sztaray* Gróf 10 Batalljon Granadérok-kal. — Sept. 2-dikán a Lovasság' Generálisa *Kinzky* Gróf, a F. V. H. *Tiezs*, a GG. SS *Lilien* és *Kavanak* 5 Német Lovas Regementekkel. — 3 dikán az

egész

egész fő szállás, a F. V. H. Valdek Hertzeg, a G. S. Urszel Hertzeg és a G. S. Kolonits Eszterházi Antal, Károly, Alvintzy Regementjével és 3 Divizio Vurmzer Húszárokkal hasonloképpen meg-indultak. Ezen seregek Sept. 1 napján érkezének-meg *Stantzilováról* és *Saskáru* a *Fehjér Templomi* táborban, *Fehjér Templomnál* maradnak a magazinnoknak strázsálsára 2 Div. Harrakh Vasasából és *Ujpalánkánál* 1 Bat. Pálffytól és 1 Div. Harrakh Vasas Regementből. Az egész tábori sereg *Oppován* mégyen által Szerem Vármegyébe. A Fő Vezér *Laudon B.* Sept. első napján dél után *Fehjér Templom*ra *Zimonyba* utazott, a hol 3-dikán meg-érkezett és 4-dikén a Czigányok szigetjédtől fogva egész a Száva tsutstsaig 1 Div. Gréfen Húszároknak és 1 Bat. Nádasdy Gyalogoknak őrizetjé alatt rekognoskálni ment. Melly kevéssé tart a Fő Vezér a veszedelemtől, ki-tetfzik abból-is, hogy egész odáig ment a hová taval senki sem bátorkodott közelíteni. A Törökök láták őtet, de csak egy lövést sem tettek. Egyetlen egy fiatal Török lövöldözött a Húszárookra. Már mostan mindtsak a Gréfen Húszárok állanak és járkálnak a Száva partján, a kiket 6-dikán fajakon ágyú-és puska-lövésekkel köszöntöttek a Törökök.

Bizonyosnak tartják, hogy Sept. 13-dikán mindenestül 40 Batalljon Gyalogok és 30 Divizio Lovasok a Száván által-fognak menni, mihelyt a mieink a vízen túl lévő hegyeket el-foglalják, azonnal hidak fognak készíttetni a *Befániai* töltésen. A Fő Vezér *Pellegrini* fogja az ostromlást dirigálni.

P E S T E N N,

Nyomtattatott Patzkó Ferentz' betűivel.